

Баніт О.В.,
доктор педагогічних наук, старший дослідник,
головний науковий співробітник відділу андрагогіки
ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України,
<http://orcid.org/0000-0001-9002-6439>

КОРПОРАТИВНИЙ АНДРАГОГ ЯК ОРГАНІЗАТОР І РЕАЛІЗАТОР КОРПОРАТИВНОЇ ОСВІТИ

Корпоративна освіта – це процес та результат системно-структурованого професійного та особистісного розвитку співробітників в умовах внутрішньофірмового навчання на андрагогічних засадах (Баніт, 2023, с. 40). Питання корпоративної освіти зазвичай досліджується у контексті освіти і навчання дорослих (Лук'янова, 2022), неформальної освіти (Аніщенко, Калюжна, Котирло, Радомський, 2022), професіоналізації педагогічного персоналу у сфері освіти дорослих (Аніщенко, Баніт, Калюжна, Коваленко, Піддячий, Самко, 2022).

Серед понять, якими послуговуються дослідники корпоративної освіти, достатньо поширеним є «педагогічний персонал для роботи з дорослими». У міжнародних програмних документах з освіти дорослих можна знайти узагальнене визначення цієї категорії працівників: педагогічний персонал/кадри для роботи з дорослими – це фахівці з організації процесу навчання, цілеспрямованого поетапного керівництва і супроводу слухачів у процесі набуття знань, умінь, навичок; створення простору для самостійної діяльності, допомоги у визначенні їхніх освітніх потреб, використовуючи для цього усі когнітивні та ціннісні стосунки у навчальному спілкуванні (Лук'янова, 2022). Оскільки вони працюють у сфері освіти дорослих, а наука про освіту і навчання дорослих – це андрагогіка, то їх можна назвати андрагогами.

Андрагог хоч і працює у сфері освіти, але його діяльність не тотожна роботі педагога. Насамперед тому, що цільова аудиторія у кожного різна, і як результат, підходи також відрізняються. З огляду на це професія «андрагог» внесена у «Класифікатор професій» ДК 003:2010 Національного класифікатора України (код

2359.2 професійне угруповання «Інші професіонали в галузі навчання»), затверджено Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15.02.2019 №259, зміни № 8.

У сфері корпоративної освіти андрагог насамперед є менеджером, організатором і реалізатором внутрішньофірмового навчання персоналу. Ці два ключові поняття «корпоративна освіта» і «андрагог» дають змогу поєднати їх у нову дефініцію «корпоративний андрагог». У вузькому значенні – це фахівець, який професійно займається організацією внутрішньофірмового навчання. У широкому – це фахівець, який у своїй професійній діяльності поєднує низку функцій, що стосуються навчання й розвитку персоналу, виконуючи при цьому різні соціальні ролі: наставник, консультант, тьютор, фасилітатор, коуч, тренер та ін.

Забезпечення якості, ефективності й результативності корпоративної освіти вимагає від корпоративних андрагогів постійного розвитку, систематичного оновлення знань, удосконалення професійних компетентностей, насамперед у сфері освіти дорослих. Відтак серед низки компетентностей, необхідних корпоративним андрагогам, однією з ключових є андрагогічна. Андрагогічна компетентність – це комплекс спеціалізованих знань, умінь, навичок, особистісних і професійних якостей, що забезпечують освітню діяльність з різними категоріями дорослого населення з урахуванням специфіки їхніх запитів, потреб і вікових особливостей. Виходячи з визначень поняття «андрагогічної компетентності» (Лук'янова, Аніщенко, 2014) як єдності теоретичної та практичної готовності до роботи з дорослими, можна стверджувати, що андрагогічна компетентність корпоративних андрагогів інтегрує професійні та особистісні якості означених фахівців, спрямовує їх до саморозвитку й самореалізації, оволодіння знаннями з метою цілеспрямованого використання цих знань у плануванні розвитку персоналу у процесі реалізації внутрішньофірмового навчання. У цьому випадку можна вести мову про професіоналізацію корпоративних андрагогів (Аніщенко, Баніт, Калюжна,

Коваленко, Піддячий, Самко, 2022), яка є повноправною складовою стратегії розвитку організації й усієї діючої організаційної системи. Вона здійснюється в системі корпоративної освіти й реалізується через формальну, неформальну та інформальну освіту, що передбачає послідовне й поетапне внутрішньофірмове та зовнішнє навчання на основі цілісності цілей, завдань, функцій, освітніх технологій, самоосвіти, саморозвитку і самовдосконалення. Отже, поняття «професіоналізація корпоративних андрагогів» можемо схарактеризувати як складний і багатовимірний процес, детермінований особистісними, індивідуально-психічними, соціальними, професійно-технологічними та фаховими якостями й спрямований на безперервне професійне вдосконалення на основі мотивації до саморозвитку й досягнення професійного успіху, рефлексивної самоорганізації, розкриття творчого потенціалу.

Таким чином, нововведене поняття «корпоративний андрагог» стосується фахівців, які займаються навчанням і розвитком дорослих людей у корпоративному середовищі. Корпоративний андрагог працює зі співробітниками організації, допомагаючи їм розвивати професійні навички, підвищувати ефективність роботи та досягати особистісного розвитку в межах організації. Коло його завдань охоплює: визначення потреб у навчанні та розвитку в компанії, підготовку навчальних програм, розроблення курсів і тренінгів, супровід і підтримку процесів змін в організації через навчання.

Література

Баніт, О.В. (2023). Корпоративна освіта і навчання науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти: теоретико-методологічний аспект. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 2 (24), 36-46. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739281/>

Баніт, О. (2022). Система професіоналізації педагогічного персоналу у сфері корпоративної освіти. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 22(2), 48-58.

[https://doi.org/10.35387/od.2\(22\).2022.48-58](https://doi.org/10.35387/od.2(22).2022.48-58)

Лук'янова, Л.Б., Аніщенко, О.В. 2014) *Освіта дорослих: короткий термінологічний словник*. Ніжин, ПП Лисенко М.М.

URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/7697/>

Лук'янова, Л.Б. (2022). *Концепція підготовки педагогічного персоналу до роботи з дорослими*. Київ: Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 28 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/732916/>

Підготовка педагогічного персоналу до роботи з дорослими у закладах формальної і неформальної освіти: анотований бібліографічний покажчик. Укл.: Аніщенко О.В., Калюжна Т.Г., Котирло Т.В., Радомський І.П. За ред Аніщенко О.В. Київ: ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України, 2022. 282 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/733444/>

Професіоналізація педагогічного персоналу у сфері освіти дорослих в умовах формальної і неформальної освіти: теоретико-методичний аспект [монографія] / Авт. кол.: Аніщенко О.В., Баніт О.В., Калюжна Т.Г., Коваленко О.Г., Піддячий В.М., Самко А.М. [керівник авт. кол. О. Аніщенко]. Київ: ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України, 2022. 404 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735119/>